

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
16 Ianuarie st. v.
28 Ianuarie st. n.

Esse in fie-care duminica.
Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 3.

ANUL XIX.
1883.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$,
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România 25 lei.

F a m i l i a.

O bosit me 'ntorc acasă,
Cu a d'ilei suferinți,
Port în pieptu-mi sarcini grele
De dureri și de dozinți.

Și cum porța se deschide,
Micul Cesar credincios
Dă din codă, sare, jorâ,
Și se gudură voios.

Întru 'n casă: o fetiță,
Cu ochi verzi, cu păr buclat,
Me întimpină dîcându-mi:
„Tată! ce mi-ai cumpărat?”

Apoi dulcea mea soție
Lin me strînge lîngă piept
Și me 'ntrebă: „Pân'acuma
Unde-ai fost? De mult te-aștept!”

Atunci uit ori ce durere,
Ori ce grijă, ori ce chin,
Raiul intră 'n a mea casă
Cu tot farmecu-i divin.

Ah! familia-i lăsată
Dela sântul Dumneșeu
Sé ne-aline suferința
Grigele și traiul greu!

București 3 jan. 1883.

Carol Scrob.

Cum eugetă Sasul.

— Snovă. —

Hanț — nume ce va sé dîcă Ion — eră un Să-săloiu voinic și muncitor cât nu se pôte spune. El se pomenise în curtea unui boer mare d'ai lor, căruia pe lîmba nēmțului i dîce baron. Moșu-seu, tată-seu îmbetrânise slujînd la curtea acestui baron. El ênsuși, după ce se mări, ajunse a fi rîndașul curții. Boerul îl lăudă la toți prietenii lui, că Hanț este o slugă harnică și de trebă. Pentru acésta toți cu totul îl luau în nume de bine.

Într'o dî Hanț remănînd acasă sé pázescă curtea,

fiînd că boerul cu ai sei se dusesse la preă mblare, ietă că vine popa al lor, ia așa nu nui sé vedă ce mai face boerul.

— Ce face boerul, Hanț?

— Ce sé facă, cinstite părinte; iecă s'a dus la preâmbulare.

— Așă! dară tu, Hanț, cum te mai laudî? cum o duci cu curtea boerului?

— Cum s'o duc, domnule părinte! Iecă, muncesc cât e diulica de mare și pare că trêba isvoreșce din pămînt: nu se mai sfirseșce. Grea vietă mai ducem și noi aștia, muncitorii, pe lumea asta albă! Dară de! ce sé dîci? pe semne că așă a orînduit Dumneșeu pe sêrac ca sé fie.

— Lasă, Hanț, nu te întristă, că are Dumneșeu grige de tot omul. Ai muncit pe lumea asta? pe cealaltă ai sé te odihneșci.

— Așă o fi, taică părinte; dară mie mi se pare, că și acolo greul tot noi sêracii avem sé-l ducem! Iecă d'o pildă, când țî-o fi și ție lumea mai dragă sé te odihneșci o iecă, te-i pomeni cu Dumneșeu că-ți dîce: „Hanț! ia du-te de ia a lună și-o atêrnă pe cer ca sé lumineze ômenilor” și tu trebuie sé te scoli și sé ascultî porunca. Ori i-o veni pofta sé-ți dîcă: „Hanț, ia sé mai iei ale stele sé le mai ștergi nițel, sé le mai freci ca sé strălucescă mai bine” și-atunci, poți sé nu faci? cât de ostenit ai fi. Séu, cine mai șce? pôte sé-ți dîcă: „Hanț, ia ciurul și mai cerne nițică plôie ômenilor”, ori „ia lopata și mai imprășcie nițel a zăpadă, ca sé ningă pe pămînt”; pôte-se cineva împotrivi la tôte poruncile astea?

Popa tăcû, rise pe sub musteță, cum se dîce, și plecă la trêba lui.

Pasă-mi-te Hanț, șciînd rugăciunea Domnului unde dîce: „cum în cer și pe pămînt”, el cu mîntea lui a socotit, că tot una este decă ar întôrșe vorba și ar dîce: „precum este pe pămînt așă va fi și în cer”, și fiînd că el nu șcîce pe pămînt a face alt-ceva decăt a ciurii orșul cailor, a rănî curtea, ar duce felinarul sêra la grajdii și a curăță alămurile dela hamuri, tot cam astfel de trebă credea el că are sé facă și în raiu.

(Povestită de dl I. Manliu, profesor.)

P. Ispirescu.

Țiua de Junie.

(In singurătate...)

(Amicului meu G. Theodorescu.)

Ca să scapi de gura lunei, și de-al traiului urit:
Numai în singurătate vei afla acest secret;
Căci speranțele senine, și-al trecutului regret,
Acolo mângâie tainic sufletul posomorit!

Să stai singur! O! ce dulce mi se pare mie viața,
Să privești cu bucurie cum răsare dimineața
Sórele peste coline sărutându-le 'nfocat;
Și sub umbra recoroasă a castanului din vale,
Să admiri sborul fantastic ce îl face 'n a lor cale
Paserile ușurele pe sub cerul azurat!
Ierba verde pestrițată de strălucitoare flori;
Cristalinele isvóre... chorum de privighetori;
Și zefirul ce adie cu gingașa lui recóre,
Dizmjerdând ori-care frunță, legănând ori-care flóre...
Ietă în singurătate, ce tablou încântător
Poți privi, și înțelege decă ai vre o simțire
Luminată de iluzii și 'ncălđită de iubire;
Când ești tinăr, și când totul e plăcut suridător!

Numai în singurătate cântă 'n suflet poesia,
Numai în singurătate poți gustă din ambrozia,
Ce îmbetă muritorul cu parfum suav, cerese...
Și îl face să plutescă dus pe aripa gândirii;
Pe o cale înflorită, spre locașul nemuririi...
Mai pe sus cu mult de stele p'ân la tron Dumneșeesc!

Mănăstirea Mamu 1882.

Ion N. Iancovescu.

Î n p e n s i o n .

— Copie de pe natură. —

(Urmare.)

Dela o vreme totul se linișcía ierăș și cele două fete de săptămână puneau mēsa. Dra Charlotte, pentru ca să deprindă copilele sale și la puțină gospodărie, întocmise lucrul astfel, ca în fie-care săptămână câte două fete să grigescă de ale mesii; și me rog nu eră acēsta glumă, unde se punea mēsa de câte trei ori pe đi la câte 26 persoane și unde fie-care fetă avea afară de teiere tacămul seu propriu, ce trebuia să-l alegi și să-l pui fie-care la locul seu. De se întemplă să greșescă care-va și să lipsescă un păhar, o furculiță seu ori ce a fi de pe mēsa, pedepsa eră croită, că din bucată a patra nu mai gustă.

Ș'apoi pedepsă eră acēsta, nu nimic!

Căci ca tóte stăpânele ce pensioane și domnișóra eră de credință, că măncarea puțină e sănătósă și că omul cu stomachul ticsuit nu lucră bueros; și tóte porțiunile erau croite după acēsta măsură gingașă. Mai pune acuma, că la bucata din urmă își întorce teierul cu fundul în sus și nici nu te lasă să te scoli dela mēsa înainte de vreme, apoi poftim table d'hôte! Da đic, că eră bine de altă parte; trăind în chipul acesta, nu ne bolnăviam cu anii și puteam sta cu nădejde de lucrurile nóstre, ier doctorului S. slabă căpătare i făceam.

Domnișóra ședea totdeauna în capul mesii, ier la celalalt capet pusese pe „Fräulein Marie“ o nemțóică tineră și inteligentă, ce o ținea pentru ajutor în cele ale școlii. În chipul acesta aședate între două „dascălițe“ mănecam iute, după poruncă, și acuş-acuş auđiai când

pe una, când pe cealaltă cărând ca niște cóbe, ce nici la măncaere nu ne dădeau pace.

Decă ne sculam dela mēsa la sēmnul dat, sărutam pe rēnd drēpta domnișórei și mergeam ier la carte, lăsând acum mēsa pe mánile servitórelor.

Cătră două cēsuri veniau fetele din oraș ierăș și aședându-se demoiselle Charlotte și Fräulein Marie la locurile lor lângă două ferești, începeam a lucră și pe rēnd una câte una ne arētam sporiul seu stăpânei seu ucenicii sale cerēnd povețe și desluciri. Decă am vėđut la urmă, că acēsta merge după voia nóstră, ne grămădiam cu tóte la Frl Marie, care ne luă mai cu frumosul; dar ți-ai găsit s'o poți înșelă pe franțuzóica. Ne-a poruncit ca fie-care fetă să-i arete lucrul, că de nu, ce a căpētă a ei va fi.

Pe cât eră dra de strictă față de greșeli, pe atât de îngăduitóre eră cu acele fete, care se purtau bine, erau talentate și-i făceau pe voie. Și totdeauna când dojenia pe care-va i đicea:

— Nu vėđi tu pe cutare seu pe cutare cum se pórta de bine; imi face cinste și mie și părinților ei și imi e mai mare dragul să me uit la ea. Asta are să fie femeie de casă, dar din tine ce póte ești?!

La șese cēsuri rămânēnd ier numai noi de noi luam ugina ș'apoi decă eră vēră ne imprăștiam printre pomii grădinei cu cărțile în mánii și torăiam lecțiile de a valma, ier în vreme de iernă ne aședam în giurul unei mese lungi la trei lămpi, și făceam un tololoi de nu-ți puteai pricepe vorba. Nu strigam tare de fel, fiind că ne oprise dra, dar unde borborosesc 20 și atâtea de guri, nu se póte să auđi musca; când albinele ce-s albine și bijbăe de te asurđesc. Ier când ne poruncia dra mániosă, să nu învățăm cu glas nalt, respundeam, că altcum nu putem, și trebuia să-și inghită mánia, ne avēnd ce mai đice.

La opt cēsuri cinam, apoi ne culcam și în chipul acesta învėrtiam fără intrerumpere róta întemplărilor. Abia sâmbetă după prând și duminică eșiam puțin din ogașul tocit de mai nainte și ne făceam o lēcă de voie bună; și atunci chiar dra eră mai îngăduitóre, căci de, șciă ea, că copii sūntem, tinere sūntem și că pe lângă buche și ce mai aveau și se creșcem.

Sâmbetă după prând se grigiă și în pensionul nostru ca la fie-care casă creștinescă, pentru điua sfântă a duminicii, și așă nu mai țineam școlă. După prând îndată ne puneam noi de făceam temele pentru luni și decă aveam trebuință scriam acasă supunēnd se înțelege aceste scrisori la censura stăpânei, care decă așla de cuviință, le pune pe poștă.

Decă isprăviam acest lucru mai ușor și de eră vreme bună, eșiam vēră în curte și apucându-ne câte două de mánii formam un șir lung punēnd pe o fetă singură inaintea nóstră. Feta strigă:

Taie mălaiu 'n două
Și ne dă și nóu!

și noi lăsându-ne tóte de mánii fugiam, pentru ca după un cerc în giurul împărțitórei de mălaiu să ne apucăm ierăș de mánii. Aceea care rămănea fără sóță roștia cuvintele de mai sus și jocul se urmă în acela chip. Jocul acesta îl numiam „mălaiu“ și-l jucam fórte de multe ori, fiind că fuga, ce o făceam ne întindea piciórele înțepenite într'o săptămână de đile și hazul acestui joc ne înveseliá inimile.

Urindu-ni-se de „mălaiu“ ne urcam de a rēndul în huțuțuș și care eram mai curăgioșe făceam vitejii ce ar fi putut avé urmări fórte dureróse; dar bagsēmă ingerul Domnului a priveghiat peste noi, căci nici odată nu ni s'a întemplat nimic, ier în vremea din urmă a cassat dra acest joc primejdios.

Mai ne jucam apoi cu roțile, mai însuram pe dl

Misch și alte jocuri sburdalnice și pline de vioșie, ce șcieam noi pe atunci. Dar cele mai mari ne apucam mai cu seamă câte 2—3 de braț și în serile frumoase de vără ne plimbam printre verdeta și paturile cu flori ale grădinei, destăinuindu-ne împrumutat dorințele inimii și făcând în tovarășie tabloul răpitor al viitorului. Pentru că trebuie să fie cineva fătă, ca să șcie câtă poezie este în acesta inimă simțitoare și cât de puternică poate fi durerea ei.

Și așa cum lunecam în amurgul serii pe sub copacii frunzoși, pierdute în privirea viitorului, începeam încetinel-încetinel cântecul nostru favorit despre noua călugăriță :

Nóptea vine, trece,
Sufă vântul rece
Peste văi adânci;
Sórele resare
Și cu el dispore
Umbra de pe stânci.

Sfântă Provedință,
Fire-ar cu puțință,
Să pierd ce-am iubit?
Inima în mine,
De plâns și suspine,
Vai, a veștejit.

Ori ce fericire,
Speranță, iubire
Ați me părăsesc,

Adio dar lume
Și tu scumpe nume
Ce-mi ești încă sfânt!
Suveneri trecute
Remâneți ați mute,
Eu caut un mormânt!

Și câte o lacrimă ni se scurgea pe obraji fără să putem pricepe acesta durere, ce ne cuprindea sufletul.

Dar mahnirea ținea puțin și ier ne inveseliam, ba chiar ne certam foarte des și prietenele cele mai bune încă; și în mânia aceea spuneam toate tainele bătându-ne joc de ele. Acesta stare de manie era la noi lucru de rënd, pentru că bagséma așa a făcut Dumnezeu inima femeii simțitoare peste măsură. Numai față de domnișóra eram toate solidare și nici odată nu putea afla nimic despre cele ce noi în taină le făceam; afară doră când îți trântia vremea câte o bazaconie, de care și nouă ne era rușine.

Sâmbetă s'era de era vreme bună și de era dra dispusă, eșiam la preumblare. Acesta era una dintre cele mai mari distracții, ce puteam avé în pension, și când auđiam glasul drei: „Fete mergem la plimbare” ne apucă o bucurie nebună, ca pe paserea din colivie, când i dai drumul spre crângul, în care s'a născut. Și o pedepsă mai mare nici că ne puteam închipui, decât a fi oprită dela plimbare.

Noi fetele ne puneam câte două în rënd astfel că cele mici erau înainte, ier cele mari înderept; la urmă venia dra Charlotte cu Frl Marie seu cu o altă fătă dintre noi, pe care și-o alegea pentru conversație.

Arangiate în chipul acesta în șir totdeuna drept mergeam în pas lin și asemenea după comanda cârmei din dèrept; și totă lumea de pe strade stătea locului adimenită, se ne privească șoptind cu plăcere: „Fetele din pension!” Căci frumos este a vedé un șir de copile tinere și fragede ca roza dimineții și a te bucură împreună cu dênsele de tinerețea, ce se desmêrdă pe obrazii lor.

Noi ne făceam modeste și numai cu còda ochiului aruncam câte o privire la domnișorii, ce erau atât de obraznici și săltau la joc până treceam și ca să

ne pòtă vedé mai bine în față abia ne lăsau loc, de trebuia să le ferim din cale.

Duminecă înainte de amiedi stăteam de carte, fiind că la biserică nu-i plăcea drei să ne ducă de frica studenților, cari atât erau me rog de fără nas, de nu-și mai luau ochii dela noi și de multe ori ne agrăiau în decursul slujbii. După amiedi eșiam ierăș în grădină seu mai bucuros remăneam în salónele de cătră stradă, ca la momente favorabile să putem ridică perdeluțele și să aruncăm câte o ochire furișată mulțimii ce trecea pe sub ferești și mai cu seamă câte unui student, cari îmbrăcați de sêrbătore cu bucheașul de floricele în grópa nasturelui se preumblau la acesta vreme făloși pe trotuarul institutului nostru. Ei țineau ochii sgâiți la ferești și de câte ori se zăria câte un cap de sub perdeluță, puneau repede mâna pe pelerie și dă-nene la complimente; ier noi fetele ne mândriam cu aceste complimente și care era norocósă să capete mai multe era pace să poți vorbi cu ea în acea di.

Domnișóra șciea bine pricina, de ce nouă duminica după amiedă acuș ne era rece, acuș ne era cald în grădină și ne șpionă cu sirguintă. Șciu că odată, când redicase Elvira perdéua de bumbac și se uită în ticnă cine șcie la cine, vine dra tiptil-tiptil și se opreșce în pragul ușii, fără a dice nimic și făcându-ne nouă semn să făcem. Dar Elvira habar n'avea, ci stătea cu ochii țintiți la acei cineva, care era pe semne foarte frumușel, de nu se putea deslipi feta de el. Deodată strigă dra mâniașă :

— Elviră, ai uitat că nu-i iertat să te uiți pe ferești ?

Copila a tresărit și întorcându-se dișe spăriată :

— A trecut dră me rog tată-meu pe aici și mi-a fost tare dor de el, fiind că de mult nu l'am vedut.

Noi isbucnirăm în hohot și chiar domnișóra zimbi la acesta șiritenie a Elvirei, apoi închise ușa și se duse la lucrul seu fără să caute a se convinge decă a trecut într'adevăr tata Elvirei pe sub ferești; imi aduc însé bine aminte, că în pension tată-seu abia la multă vreme după acesta întâmplare s'au arêtat.

După acesta noi de câte ori vedeam câte un student, diceam Elvirei :

— Elviră, tatăl teu !

Și ei nu-i părea réu.

II.

Dar rânduise Dumnezeu peste an o bucată de vreme și pe pofta inimii noastre, când uitam toate necasurile avute și ne părea bine că sântem în pension. Era acesta vreme carnavalul. Pentru că cât de strictă era dle Charlotte și cât de bine ținea ea închise porțile institutului seu, flăcăul vesel și sburdalnic intră collea după anul nou la sunetul muzicii și noi îl primiam cu brațele deschise și cu inima plină de dor.

Aceste au fost zilele frumoșe și în veci neuitate, când pentru întâiaș dată am intrat în jocul măreț al inimii, când am început a pricepe fericirea iubirii, și pentru întâia oră ne-am isbit de stânca vèrtósă a desamăgirii. Și era acest joc cu atât mai interesant, că cu nevinovăția jocului copilăresc se amestecă sublimitatea simțimintelor producând stări sufleteșci de un farmec nemărginit.

Pentru aceea așteptam carnavalul cu o nerăbdare febrilă și când vedeam cei dintâi fulgi de zăpadă sburând fără siguranță prin aerul rece, simțiam o bucurie mare știind că carnavalul nu-i departe.

Crăciunul abia-l apucam să trecă și diua anului nou o țineam de chin. A doua di după Săn-Văsiu se arêta Tanzmeisterul H., un om nalt, uscăcios cu monoclu în ochiul stâng, totdeuna pomêdat pe cap și cu papucii scilpicioși de-ți luau vederea. El ni se prezentă

nouă și ne scriea numele tuturor într'un notiț roșu cu simbolul credinții, dragostii și nădejzii imprimat pe partea din afară a dăscii; ne asigură că vom învăța iute și că ne vom petrece bine, apoi rostind câte trei-patru expresiuni de adio după olaltă se închină și eșă repede ca săgăta.

De atunci începând în fie-care duminică s'era dela 5 până la 8 césuri țineam probe de joc, dar bine înțeles numai noi de noi. Abia spre sfârșitul carnavalului odată s'eu de două ori aducea dl H. studentii, ce aveau curs de joc la d'ensul acasă și ne indeletniciam a jucă braț la braț precum se cade.

I'er de încheiere eră la sfârșitul carnavalului proba generală și eră totodată primul bal, la care am luat parte.

Cu săptămâni înainte de acea și începeam pregătirile, scrieam părinților să ne comande toaletele și făceam fel de fel de planuri, fiind acesta neîntrerupt obiectul nostru de conversație. În ziua balului ne apucă un fel de friguri, nu puteam mânca nimic, nu aveam stare și alinare nici pentru o clipă, mereu ne uitam în oglindă și priviam toaletele înșirate în salo-nul despre curte; i'er în sufletul nostru se petrecea o luptă nehotărâtă între bucuria petrecerii și între o temă, despre care pe vremea aceea nu eram în stare a ne da s'eamă.

Cu mare greu sosiă s'era și la cinci césuri începeam a ne îmbracă. Mama, sora s'eu cutare cunoscută a fie-căreia eră de față, ca să ne ajute la facerea acestei toalete de mare însemnătate. Și D'omne ce mai zăpăcelă se făcea atunci; uneia i trebuia una, alteia alta, una se plângea, că-i e scurtă rochia, alta se necăjia că-i e pré larg corsetul și nu se p'ote stringe bine, una injură șusterul, că i-a făcut păpuși mari, dar mai pe sus de toate se aușiau vaetele mai multora: „că ad' prospiciează mai rău ca totdeuna“.

— Mai puteți și voi vorbi, uitați-ve la mine, că mi-e nasul roșu de trochnă ca s'fecla; par că e mânia lui Dumneșeu! — se vâieră alta, ce tocmai își ștergea nasul.

În sfârșit după multă bătaie de cap eram toate gata și atunci aruncam o privire împregiur uitându-ne una la alta; și de i se părea uneia, că alta are haină mai frum'osă, ține-te soro la mână și ține-te la tândălituri; pentru că în acea n'apte prietenia încetă și fie-care eră pentru sine.

— Fete, — dicea una, — Amalia se cunună ađi!

— Da ce Amalia, — reflectă alta, — Eugenia are să fie în n'optea asta regina balului.

— Ba bine, că vestm'entul face pe om; vom vedea care are să j'oce mai mult, — dicea a treia, care eră îmbrăcată mai modest.

Dar iecă s'unt șapte césuri. Atunci vine domniș'ora îmbrăcată și ea de s'erbătore într'o haină négră și uitându-se odată peste noi zimboșce, apoi deschide am'endouă aripele dela ușa salonului celui mare și ne dice: Întrați copile!

(Finele va urmă.)

I. T. Mera.*

Te 'mpușe!

— Tragedie săt'escă, de L. Réthi. —

Ieri a fost la judecătorie pertractare finală în cauza de omor a jidovului din Părăști. M'am dus și eu, pentru că cunoșc'ții mei, juriști, diceau, că e un

* În unele esemplare ale nrului trecut numele dlui autor s'a tipărit greșit: „T. V. Mera“ în loc de „I. T. Mera“. Red.

cas foarte interesant. Tocmai așa vorbeau, ca medicii din giurul patului meu, când nu mai credea nime, că me voi mai sculă vr'odată.

Pe jidovul din Părăști îl cunoșceam și eu, în personă. Eră un om omenet, afabil; îl chieamă Aron Edelweiss. Ancă și de aceea-mi aduc aminte, că înainte cam cu trei luni, pe când se lătise vestea despre omor, toți omenii din ținutul nostru își esprimeau părerea de rău asupra nefericitului.

Se vorbea despre el, că n'ar fi fost usurar așa mare. Câștigă unde putea, însă pe omenii s'eraci i ajută, de se putea fără daună proprie. E drept, că a cump'erat pământuri multe în Părăști; ci i-s'a dat destulă ocaziune spre aceea. O parte din poporul de rând ancă nici până astăzi nu s'a deprins, ca să lucreze pentru sine, precum lucră odinioară, când îl m'enu la domnii de pământ. Apoi și crășma e aproape; de diavol ancă nu se mai tem omenii acum, ca mai înainte; darea apasă, recóltele, mai mulți ani du' olaltă, au fost slabe. Poporul de rând e apr de multe, ca copilul: când se simte restrins, ia ajutor de unde cap'etă, fără de a se îngriji mult de viitor. Așa și în Părăști se aușia doba de multe ori, și fiind că alt capitalist străin n'a venit să cumpere pământuri, câte un pătrar de jugh'er și mai mici, ce zăceau în parte unul de altul; poporul însă în modul acesta de p'ote, nu cump'eră pământul consă em'endouă Aron Edelweiss în vr'o căți-va ani adună ușor avere și are sute jughere. În tot ținutul eră cunoscut sub nume de „jidovul cel bogat“; casa lui eră cercetată și de domnii oficiali, cari i stringeau mâna, când îl întâlneau în oraș.

La îngropăciunea lui șese copii petrecă la c'osciugul, de și trei nu erau acasă; aceștia se adună în orașe mai depărtate la învățatură și la negustorie.

Într'adever tot omul vâieră pe niștii orfani, v'ed'nd că-s atâția. Multă vreme se mai aușia v'ed'ndu-se, că ce daună mare de se pustii tatăl lor pentru un lucru așa de mic.

*

Se deschise ușa salei de pertractare; eșă în p'unerea fișcalului și se introduse ucigașul în sala de mâni și de picio're.

De nou îl intr'ebă — ca și când n'ar ș'ea nume-mica, și ca și când nu l'ar fi intr'ebat de multe ori — de nume, de etate, de religie. Dar, mai intr'ebă, că are muiere și copii, ca și când n'ar fi v'ed'ut în ușe pe bieta muiere suspinândă, care o avea în brațe un copilaș înfășurat în trențe.

— Incusatule, Nicolae Tipu, mărtur'escă, că ai împușcat pe Aron Edelweiss?

— Mărturisesc, — respunse el cu voce tem'eră, dar resolută.

— Spune, cum s'a 'nt'emplat!

— I-am spus, — începe el cu mâna — să nu-mi ia pământul acela, că e al meu; el m'a sc'eatat cu legea și a dus de ici domni legiuitori. În s'era de mai înainte m'am dus la el și i-am spus că nu p'ut piciorul pe pământul meu, că-l pușc. El m'a respuns, că a mai aușit el de acelea destule. Tot satul a ș'cut de asta, că eu o am spus de multe ori, că de'u eu i pușc, de-mi va luă pământul. Dar eu ascultat nici de mine, nici de omenii sei cel' care m'au ar că și nev'asta lui l'a rugat plâng'nd, ca să m'aducă acasă.

— Ș-apoi cum s'a 'nt'emplat?

— Când el cu domni s'era în parte a pus piciorul pe pământul meu, ca să m'aducă și eu pe de altă parte m'am ivit acolo și m'a sc'eatat. Dați-ve în laturi, Domnilor; ține-te Edelweiss că v'ăci am implinit, ce i-am făgăduit.

— L'ai împușcat?

Serinciobul.

— Da, l'am împușcat.

De mai multe ori ȳlise el cuvintele acestea în decursul cercetării; dar și acum s'a înfiorat la cuvântul din urmă.

— Avut-ai de cuget să-l puști, ca să moră?

— Nu știu ce am vrut, că am fost tare amarit.

Atunci nevęsta dela ușe începę a plānge și a suspină tare; incusatul iute se uită într'acolo și două picături de lacrimi amare curgeau pe fața lui în jos.

Martorii fură chemați pe rënd; au predat și ei starea lucrului; s'a ținut vorbirea de incusare și cea de apęrare. Din acestea am înțeles și eu bine istoriōra asta simplă, dar îngrozitoare.

*

Când au dus pe Nicolae Tipu la cătānie, nu mai trăia nici tată-seu, nici mămă-sa. Jumętatea din casa părintescă, ce-i rămăsese lui, o lăsă în grija fratelui seu. Două pământuri de pe hotar le predece în folosire lui Ion Toderan, pe a cărui fiică Saveta și-o încredințase și o ar fi și luat de nevęstă, decă legea ar iertă căsătorile înainte de servițiul militar.

Trei ani de ȳile, cât au fost el dus, cei de acasă nu l'au încunoșcințat despre nimica, nici din rōda pământurilor lui nu i-au trimes nimic, nici măcar o cocă.

Când s'a întors acasă, avea pe piept medaila de vitejie, devenise un bărbat așa de harnic, cât și dōmnele s'ar fi putut uită după el. El s'a 'ntors acasă cu inima plină de speranță, dar aci nu l'a așteptat bucurie.

Casa lui eră negrită. De pe coperiș căduse paiele și plōia intrase într'ęnsa. De pe pāreți căduse pământul și oile frate-seu, pe cari acesta le ținea aci, prefăcură pământul din talpa casei în gunoiu.

El înfruntă pe frate-seu cu vorbe aspre, ci acestai-i respunse cu mai multă mānie:

— Dōră eu am fost detor, să-ți clădesc ție casă? Mi-ai dat tu mie ceva dintr'al teu? N'ai dat tu și folosul pământurilor tale la un străin, pe când eu am fost silit, să me chinuesc cu atāția copii flāmēnȳi?

Și fratele seu a avut dreptate.

S'a dus la părinții Savetei, sperānd, că acolo va află cel puțin dragoste; dar nici dragoste, nici Savetă n'a aflat. Saveta se măritase de mult; se săturase a mai așteptă după dęnsul.

A cerut folosul de pe pământuri; ci bętrānul Toderan i-a respuns, că anii trecuți nici atāta rōdă n'au adus, cu cât să se acopere semēnța și lucrul.

Iecă așa au primit pe Nicolae Tipu aceia, cărora trei ani de ȳile le lāsă el tōte ale sale.

Sufletul seu amarit tot nu află altă vętră, de cât la aceștia; însă de căldura, ce aflase aci, muria de frig.

Āncă din primele ȳile ale sosirii sale acasă, a trebuit să męrgă la lucru cu ȳiua, ca să nu pieră de fōme.

A început a-și direge casa și se mută într'ęnsa. Curēnd s'a și insurat, ca să aibă cu cine împărți lucrul și mālaiul. A luat o fētă orfană sęracă, dar lucrătoare. Omul sęrac își caută soț la muncă, când se însăoră.

Au început a lucră cele două pământuri, făceau ȳile de lucru la alții pentru aratul și gunoitul pământurilor. Spinii i-au curățit ei ęnșiși; tot brușul l'au dūmicat cu sapa; în locuri apătōse trăgeau sanțuri și așa de bine cultivase locul întreg, cât eră ca o gradină.

Ajungēnd nevęsta în stare de a nu mai putē eși la lucru de cāmp, trebuia să lucreze el singur pentru doi, ba și pentru trei; într'o sēră venind el dela lucru cătră casă, il întrebă notariul, că pentru ce se tr-

deșce așa de tare, ca să îmbunătățescă pământul altuia?

Asta eră o vorbă, ce nu o înțelega Nicolae.

Notariul l'a luminat, că pământul acela de sub pădure, spre a cărui îmbunătățire atāta se osteneșce, s'a prețuit pentru reștanția de dare a lui Ion Toderan.

Cine cuteză a prețui al lui pentru datoria altuia?

— Asta-i rēu, vecine Nicolae, că pământul nici nu e scris pe numele dtale, ci pe alui Toderan. Pe când nu erai dta acasă, el il folosiă. Nime n'a știut, ce legătură este între dvōstre; când s'au scris pe numele lui, nime n'a protestat.

Ci noroc a avut Toderan, că nu l'a aflat Nicolae acasă, când a alergat la el, că anevoie mai māncă sub sōrele lui Dȳeu, nici din rodul pământului aceluia, nici din al altuia.

Bętrānul Toderan căpēta vęnt despre periclu și începę a trimete mijlocitori. I trāmise vorbă, că el nu-i pricina la nimica; el n'a știut, că domni au scris pământul pe numele lui. De n'ar avē alt pământ, de cât pe acela, l'ar da lui Nicolae, ci și pe ale lui i-le au cuprins pān' la cel din urmă. Nicolae, la sfatul altora, s'a dus la avocat; ci acesta a cerut bani pe timbre și anticipațiune, și Nicolae n'avea bani.

Va face dară el singur legea, ci asta va fi cuiva amară!

Când a sosit timpul licitațiunii și el a fost acolo printre popor și a strigat cu glas tare, să nu cumpere cineva pământul seu, că cine va pune piciorul pe el, cu gândul de a-l luă, aceluia i-a sosit momentul din urmă.

Aron Edelweiss totuși cumpēră pământul cu celelalte dimpreună. Pōte că el nici n'a auȳit admonițiunea. Pōte că nici n'a știut, că despre care vorbeșce unul dintre mulți ōmeni amăriți. Ce a fost pe numele lui Toderan, s'a licitat tot-odată; el le-a cumpērat la olaltă.

Ānsē Nicolae pe loc a mers acasă, a luat sapa și s'a dus la săpat tot la pământul acela.

Aron Edelweiss a tot trimes dojeniri prin antistia comunală, ca să-i predee pământul, că de nu, va fi rēu; Nicolae Tipu i rēspundea, ca să nu cuteze jidovul a-i luă pământul, că acesta e al lui. Edelweiss a a suplicat la judecătoria pentru imposesionare.

În presēra eșirii comisiunii s'a tēmplat, că Nicolae āncă odată s'a hotarit de a mers la Aron Edelweiss, în propria lui casă, acolo i-a spus, ca să nu ia pământul, că acesta n'a fost nici odată alui Toderan. Tot satul șcie, că el l'a moștenit dela tatăl seu.

Domnul Aron începuse a-i tāmăci, că el nu-i de vină la tōte acelea, el pe calea legii l'a cumpērat cu bani bunii. Nicolae ar fi trebuit să-și descurce trēba cu Toderan, sēu cu judecătoria.

— Așa dar precum e adevērat, că este un Dȳeu în cer, așa e de adevērat, că eu împușc pe domniul, cât va pune piciorul pe pământul meu!

Dōmna Ester, sęraca, āncă auȳise aceștia amenințare, ea rugă pe bărbat și aȳi și în diminēta următoare ieră, cu ochii plini de lacrimi; ca să nu-și facă de lucru cu omul acela selbatic, căci pământul acela nu-i sērăceșee pe ei.

Comisiunea a plecat cătră pământul de sub pădure. Înainte a mers notariul judecătoriei cu esecutorul, Aron Edelweiss cu notarul comunal; mai înapoi antistia comunală și scriitorul judecătoriei.

Când eșise comisiunea la cāmp, mergea paralel cu ea și altă figură. Judele o observă și ȳise, că e de sigur Nicolae. Se pōte tēmplă, ca sęracul să facă vr'o

nebuție. Un jurat puse palma de-asupra ochilor, se uită și mărturisă că și pușca e la el.

Au înaintat mai departe. Omul, care mergea paralel cu ei nu se mai vedea, căci ei mergeau pe un loc ridicat, acela însă pe o vale.

Când a ajuns ei pe loc și se adunase acolo grămadă, de cea parte a pământului, în distanță de vr'o 500 pași buni, se ridică și Nicolae. În partea grupei de câtră el steteau alții. Aron Edelweiss eră cam la mijloc. Nicolae ridică pușca și strigă la grupă, să se ferescă. Ca soldații la comandă, toți se trase într'o parte. În momentul acela tresni pușca și Aron Edelweiss fu trântit la pământ.

E departe încă de acolo fluviul, Somoșul mare, de cealaltă parte de hotarul satului vecin, Cănepiste. Numai acela putu opri comisiunea judecătorească în fuga cea orbă.

Însă Nicolae Tipu n'a persecutat pe nime. Rătăcind a intrat în pădure, s'a trântit sub un arbore; simți că lui i-a venit sfârșitul. Peste puțin se auzi clopotul din sat, că sună într'o dungă. Poporul năpădi din sat afară, ca și când un lup se u un câne turbat s'ar fi rătăcit pe câmp. El eră acum fêra selbatică, ce o cautau ei.

*

„În numele Majestății Sale al regelui” — începuse președintele judecătoriei și toți ômenii din sala de pertractare se rădicară în picioare — „Nicolae Tipu din Pârăești, de 25 de ani, de religiunea orientală, căsătorit și tată a unui prunc, s'a aflat culpabil la omorierea lui Aron Edelweiss, și în considerațiunea impregiurărilor agravătoare și ușurătoare, s'a judecat la temniță pe 20 de ani”.

— Are judecatul de a mai observă ceva?

— Nimica, Onorată Judecătorie. Una însă ve mulțămesc, că nu m'ați judecat la ștrâng. Cel puțin ômenii nu vor alungă pe cei doi cersitori dinaintea ușilor, dîcându-le, că sînt orfanii unui spênțurat.

Trad. de

Ioan Lazariciu.

Bibliografie.

(„Alexandre Le Bon, prince de Moldavie (1401—1433), fragment d'une histoire de la Moldavie depuis les origines jusqu'à la fin du XV-me siècle par Emile Picot, membre honoraire de l'Academie roumaine et Georges Bengerco, secretaire de legation de S. M. le Roi de Roumanie. Vienne 1882“.)

Sub acest titlu a apărut la Viena o broșură de 100 pagini în 16.

Autorii promit în introducere a publică istoria completă a lui Alesandru cel Bun, din care cauză opul întreg o se cuprindă mai multe broșure. Lucrarea acêsta difere întru mult de monografiile române publicate până aci. În opul prezintă găsăm o espunere exactă a faptelor istorice din periodul acesta prè puțin cunoscut, se u cel mult numai fragmentar cunoscut. Autorii baséză espunerea lor pe documinte contimpurane, și constatăm cu plăcere, că procedura cea caracteristică a istoriografilor români moderni, a privi evenimentele și constelațiunile politice ale trecutului după curentul și aspirațiunile de astăzi, prin ce nu întru mult s'a falsificat istoria română și o înțelegere a timpurilor trecute, s'a evitat cu totul. Din astă cauză salutăm broșura apărută cu multă plăcere.

Gândim însă cu astă ocaziune a atrage atențiunea autorilor asupra următoarei contradicții:

„Un armîștiu, urmat în curendă de o pace definitivă fu încheiat între ambele părți (între regele polon

Vladislav și Alesandru c. B.) în 8 sept. 1431* (p. 27) și apoi mai jos:

„Dușmăniile se urmau încă în Podolia în cursul anului 1432. Fedko, principele de Ostrov, care comandă trupele aliate ale lui Svidrigel (aliatul lui Alesandru c. B.) și Alesandru, perdū în o singură bătălie 12,000 de ômeni* (p. 27).

La a 1431 s'a sfârșit resbelul isbucnit între Alesandru c. B., spriginit de Svidrigel și regele Polon, cu o pace definitivă, dară în anul următoriu: 1432 el „urméză încă” și Fedko perde după pace încă 12,000 de ômeni!...

De comerciul Român din periodul acesta se ocupă autorii fôrte puțin. Și totuși sub Alesandru cel Bun s'a regulat comerciul român, încheiând Alesandru cel Bun tratate comerciale cu regele Polon și cu voivodul Transilvaniei Stibor. Consolidarea și orânduiea referințelor în Moldova sub Alesandru cel Bun a deschis, după închiderea drumurilor comerciale în Turcia de astăzi, câtră Turci un drum nou comercial din Orient, care ducea dela orașele maritime ale Moldovei: Chilia și Acherman prin Tighinie (Bender), Iași se u Băcău și Némțiu, Sucéva, Seret și Cernăuți la Leov și Cracovia în Galiția, se u dela Sucévă peste Rodna și Bistrița în Ardeal, de unde apoi mergea la Viena, Praga, Iadra și Venezia. Pe acest drum comercial lumesc se transportau marfele așa numite „ardelenești” se u „brașovene” la Smirna, Arabia și Egipt, și vice-versa viniau din Asia marfele așa numite „transmarine”. (Veți Cocinschi, în „Der ost-europaeische Handel im XV. Jahrhundert” în „Jahrbücher für National-Economie u. Statistik” edate de dr. Johannes Conrad, Jena, 1880, tom. 34 f. 498—502 și „Familia”, 1882, nr. 13).

În partea întâie a broșurei se trătéză despre politica esteriôră a lui Alesandru cel Bun. Autorii emit opinia, că Alesandru cel Bun gândi a află într'o supunere loială câtră regele Poloniei mântuirea de planurile pernițioase ale Ungariei și ale Turcilor. Ei califică deci resbelul lui Alesandru cel Bun dela a. 1431 cu regele Polon Vladislav de un act nepolitic și caută a găsi cauza lui în motive religioase, adecă de a apêra ortodocsimul contra Poloniei catolice. Opinei întâie opunem însă trătatul din 15/3 1412 încheiat la Lublau între regele unguresc Sigismund și regele polon Vladislav Jagiello, în care ei amêndoi plănuesc după spatele lui Alesandru cel Bun împărțirea Moldovei; opiniei a doua însă, înmigrarea Armenilor, cari șciură ușor de a monopolisă comerciul Moldovan, cum și împregiurarea, că femeia întâie Margareta, cum și cea a doua fusese catolică. Femeia a doua a fost sora regelui Polon Vladislav și vêduva după ducele mazov Enric.

Franciscanul Bandini dice cu ocaziunea inspectării bisericilor și mănăstirilor în Moldovă în raportul seu câtră „congregatio de propaganda fide”: „In medio ecclesiae (din Baia) est Baptistarium cum uno aeneo candelabro; sub quo Baptistarium jacet Margareta illa, vere gemma preciosa, Moldaviearum Ecclesiarum fundatrix, cui hoc Epitaphium ad cornu destrum altario in Sanctuario adscriptum legitur: Anno MCCCCX. hoc templum in honorem Beatimae Mariae Virginis dedicatum, ab Illustrissimo Principe Alexandro Vajuoda aedificatum est una cum monasterio Moldaviensi, cujus pia memoriae conjux Margaretha sub fonte Baptistamatis sepulta est. Requiescat in vitae aeternae resurrectionem. Amen. (Kurz, Magazin st. Brașov 1846. pag. 15). Epitaful o numește pe Margareta fundătoreia bisericilor catolice din Moldova, și pentru dênța zidise Alesandru c. B. în a. 1410 biserica catolică din Baia. După un uric reproduc de câtră Sadok Baracz în „sci-

tiel istoriei ordinului predicatorilor din Polonia* (le. Leov, 1861, 8. II. p. 499, notă 673 aduse princesa Margareta la Siret pe Dominicani. Din toate ar rezultă, că alipirea lui Alesandru cel Bun către Polonia e mai mult a se căută în referințele familiare ale lui cu curtea polonă și litvană.

A doua parte a broșurei trătéză despre geografia și aședămintele Moldovei. Autorii emit părerea motivată, că Alesandru cel Bun n'a fost întemeiătorul boeriei moldovenești; ei dovedesc prin documente, că boeria există deja naintea lui Alesandru. În decomon s'a ținut până acū după **cronica** Urechia, Alesandru cel Bun de întemeiătorul ei. Și cu nedrept. Originea ei trebuie de căutat în „bo'gari“ ai imperiului româno-bulgar. Ce privește geografia Moldovei din timpul lui Alesandru cel Bun, autorii susțin după Hășdău, că confiniile ei treceau prin Tazleu, Bacău și Berlad.

Contra părerii acesteia **opunem** ierăși trătutul dela Lublau dintr'a 1412 unde se ȳice: „— et Kilia cum alia aequali medietate pro nobis Sigismundo rege et corona Hungarici maneant taliter dimietate et divisae“. Chilia **apartinea** dar în timpul lui Alesandru cel Bun Moldovei. Și acest trătut e **reprodus** de către autori cu câteva pagini mai sus (p. 11 not. 1).

Dionisiu D. Olinescu.

Serinciobul.

— Veți ilustrațiunea de pe pagina 29. —

O petrecere plăcută și binefăcătoare pentru copii. În orașe și la sate, serinciobul se găsește pretotindene; acolo mai măestrit, aici mai simplu, precum arătă și ilustrațiunea noastră.

Însă ori cât de simplu, serinciobul își îndeplinește în aceeași măsură funcțiunea sa. Face plăcere și distracțiune copiilor, dar totodată le face bine și din punct de vedere igienic.

Două funii legate de crēnga unui arbore, o scânduriță la capătul funiilor și ietă serinciobul e gata. Copilițele se urcă pe el și sborul în aer începe.

Ce sbor, ce veselie, ce fericire!

G. M.

Căntece populare.

I.

runđuliță lemn uscat,
S'a dus badea m'a lăsat;
Nu mi-ar fi nici un bănat,
De nu s'ar fi depărtat;
Dar s'a dus Dómne departe,
Șapte țeri și jumătate.
Badea decând m'a lăsat,
De jale și de bănat,
Am făcut fântână 'n sat;
Fântână cu trei isvora,
Cine-a bé din ea să móră.
De-or bé dușmanele mele,
Crepe inima din ele;
De-or bé nēmurile mele,
Védă că-s lacrimi de-a mele;
Să védă că dragostile
Le-am plătit cu lacrămile!

II.

Frunđă verde codru des,
Eu din tine nu mai es

Nici călare, nici pe jos,
Că s'a dat frunđa pe dos.
Frunđa verde codru des,
Eu din tine numai es;
Nici pe jos și nici călare,
Că s'a pus frunđa 'n cărare.

III.

Trandafir de pe cetate,
Spune mândrei sănătate,
Că de mine n'are parte,
Că-s pe țermuri depărtate.
Trandafir de pe hinteu,
Spune la drăguțul meu,
Că mie nu mi-i de el,
Ca și lupului de miel.

IV.

Înălțate împérate,
Nu me 'ntreină departe,
Că n'am părinți să me cate,
Surorile-s tinerele,
Nu-mi știu cărările mele.

V.

Câte flori sânt pe isvor,
Tôte-mi strigă să me 'nsor,
Dară flórea cea din iaz,
Ea ȳice să me mai las,
Să nu-mi leg de cap necaz.

VI.

Fetiță din doi părinți,
Ce cugeți de te măriți?
De-ai ști cumu-i măritată,
Ai sedé la mă-ta feta
Ș'ai mai țese pânză lată.

VII.

Alunei cu multe-alune,
Ca mândruța nu-i în lume,
Floricea cu mândru nume.
Strugurel cu bómă rară,
Ca mândruța nu-i în țeră
Floricea de primăveră.

VIII.

Șede feta 'n cornu vetrei,
Suta șede 'n cornu lăđei;
Suta șede numărată,
Feta șede supărată.

IX.

Tutoror lumea li-i dragă,
Mie mi-i cernelă nēgră;
Tutoror lumea li-i bună,
Dar mie mi-i mătrăgună;
Tutoror le pare bine,
C'a picat réul pe mine.
Dar nu-i pară nimēru,
C'a pică pe pruncii lui,
Și n'are de ce-i paré,
Că și pe el a pică.

Bucium-Poemi.

Gr. Sima a lui Ion.

SALON.

Cronică bucareșeană.

— 10/22 ianuarie.

(Viața din București. — Vécul electricității. — Patinagiul. — Teatru.)

În tabla de materii a „Familiei” pe răposatul an, vęd trecute cronicile mele la rubrica „Viața socială”, termen pe care förte rar noi bucareșenii l’auđim, acest soiu de viață apröpe neexistând pe la noi. A ne perde serile pe la cafenelele concerte ori cãntãnde, noptile pe la baluri mascate ori deschise, ڃilele, cele pe cari le avem slobode bine înțeles, pe pod ori pe lacul Cișmegiului, iecã soiul de viață pe care-l ducem aci. Afarã d’asta cãte un concert ori cãte o piesã ne mai atrage din când în când și pe la teatru. Despre cele alte spectacole: panorame, teatre de câni, capre și maimuțe și menagerii nu mai vorbesc, ele nefãcënd admirațiunea de cãt a copiilor și a dãdacelor ori a norodului mahalalelor.

Nunțile, singura petrecere socialã care ne remãne, și ele nu meritã o mai îndelungã pomenire. Trãim într’un véc de rãpide naintare, când tôte lucrurile, fie chiar și-o nuntã, se fac *à la vapeur*. Cãteva minute la bisericã și... drept la garã. Unde sũnt strãmoșeștile veselii de nuntã cari țineau trei ڃile încheiate? Dar atunci fie-care ڃicea: „Odatã se ’nsörã omul!” Acum e cu totul altfel: nimeni nu-și închipuieșce o cãsãtorie fara desparțenie, și deci, cãtã ruinare pentru ori-cine d’ar fi sã ’ntindã atãte ziafeturi de cãte ori se va însurã!

*

Am ڃis mai sus, cã trãim în vécul vaporului; trebuiã sã ڃic într’al electricității care a luat locul aceluia. Nicãiri nu se mai vorbeșce de cãt de electricitate, pãnã și la noi, și mai ales la noi, de când cu încercãrile de luminat electric fãcute la palatele regale, din capitalã și dela Cotroceni, și la grãdina Cișmegiul. Sũnt mai bine de ڃece ڃile de când aceste localități se luminează prin electricitate care mai bine de ڃece ڃile deschide în fie-care sãrã fãlcile trecãtorilor smulgându-le cãte-o interjecțiune de admirare.

Usina care distribuie electricitatea necesarã lampele cari funcționează pãn’acum, se aflã aședatã în apropierea palatului regal din oraș. Electricitatea e condusã prin fire metalice susținute din distanță în distanță prin stãlpi de felul celor cari suportã firele telegrafice. Lamele, cari sũnt de o mãrime colosalã, au cãte un glob de stiolã matã care indulceșce tãria luminei de o culóre de argint. Dl Slead, care a întocmit tötã acãsta aședare pe socotela și cu uneltele sale, pöte sã-și frece mãnile de rezultatul satisfãcãtor obținut.

În curënd se va terminã aședarea unor lampe de acest fel și la palatul prefecturei poliției și n’ar fi de loc rãu decã s’ar da o tot mai întinsã respãndire luminatului electric care în Chesterfield, oraș al Angliei, a înlocuit cu desevãrsire iluminatul cu gaz și a dat rezultatele cele mai satisfãcãtoare din tôte punctele de vedere.

*

Dar decã luminatul electric dela palatul din calea Victoriei atrage prã mulți gurã-cascã, cel din grãdina Cișmegiului atrage prã puțni patinori. Astfel în

ajunul anului nou, de și lacul, ghemuit în cogiocul de ghiatã ce-i croise gerul, înfãțișã o privesce feericã la valurile de luminã ale celor un-spre-đece lampe electrice cari trãgeau fãșii de argint pe luciul lui; de și aerul resunã de valurile sentimentale ale unei musici militare, nu erau aci de cãt vr’o douã-đeci de iubitori de degerãturã. Serile ce urmarã, n’aduserã mai multã lume.

Și ’n adevër cine-i acela care, când sũntem în carneval, sã schimbe o salã bine încãlđitã unde petrece fãr’ a se osteni cãtu-și de puțin, pe un ger de mai multe grade pentru a-și primejdui, alunecãnd pe spinarea lacului, și capul și piciöarele? Eu unul me mir indestul, cã se gãsesc și ڃiua destui... cari sã dea bani ca sã cerce de mai multe ori cu capul tãria ghietei, sã degere cãte-va cësuri aci și sã se întörcã acasã cu un guturaiu în cap și cu o recelã în öse strașnicã. Nu voiu repetà aci faimösa filipicã a lui Joseph de Maistre, care e plinã de mult bun simț, contra petrecerilor de acest fel și deci voiu lãsã pe iubitorii de patinat sã-și sdrobescã ori cãt vor pofti ösele de cleștarul vërtos al lacului.

*

Mai cald la gusturi, am preferat în totdeuna acestor frigurose petreceri pe cele cari ni le procurã o salã de teatru. Astfel am fost fațã și la povestea Sinzianei și opera „Haiducul”, tot ce ni s’a dat mai nou în cursul acestei sãptãmãni.

„Povestea Sinzianei și Pepelea” „mare operetã feerie naționalã în 5 acte și 1 tablou de dl V. Alexandri” este un mãnunchiu de diferite episöde rãslãțite adunate de prin basmele romãne și alcãtuite într’o salbã. Avem aci babe Rade cari nu sũnt alt de cãt gingașe ڃine, fluere magice, paseri mãiestre, codri fãrmecați; aci ni se înfãțișează Papurã, Pãrlea și Locustã-Vodã, țințari, urși și tot felul de dobitöce, Statu-palmã barba-cot cãlare p’un iepure schiop și fel de fel de nãsdraveni care ne țin la teatru pãnã la 1 dupã mieđu noptii.

Acãsta feerie s’a jucat pentru äntãia örã în anul trecut, cu un succes mediocru. D’altmintreli „Sinziana și Pepelea” e un specatol care mulțameșce numai ochii; d’aceea el face fericirea copiilor și plãcerea celor dela galerie.

„Haiducul” este opera despre care se fãcea de atãta lungã vreme însedar atãta gãlãgie. Töte reclamele n’au isbãndit a face alt ceva de cãt a ne smulge äncã odatã acãsta vestitã esclamațiune: „Muntele a nãscut un șoricel”. De și așiful ne spune cu litere grase, cã „scena se petrece în Oltenia”, nimic nu ne dã, ascultãnd opera, vr’o idee lãmuritã despre naționalitatea romãnã a acestei lucrãri. Și ce ideie de acest fel ar putã sã ne dea öre un libret a cãruia datã, luatã dupã cine șcie ce scriere strãinã, s’a scãlciat dupã calapodul unui među cu totul necunoscut autorului, asemenea strãin, s’a scris într’o limbã strãinã (francesã) și s’a tradus apoi într’alta (italianã) în care i s’a fãcut musica, dupã care ierãși s’a tradus într’o a treia limoã, (d’astã-datã romãnã)? și o musicã în care abiã se aud pe ici colo douã-trei motive naționale, ier restul e o întregã reminiscență din operele diferiților mãiestri?

D’altmintrelea nu e uritã musica „Haiducului”, compusã de dl Bimboni, dirigintele orchestrei operei italiene, ba äncã valsul din actul II cãntat de đșora Fohstrom (Mariöra) care a fost bisat, e de tötã frumuseșea, dar nu e originalã, și mai mult, nu e naționalã. Ea cuprinde pãrți destul de dificile, orchestrațiã e destul de bunã, dar atãt nu e d’ajuns pentru ca dl Damé, autorul libretului, sã o intituleze cu emfasã: operã naționalã. Gãsesc cã prã se abuzează de acest calificativ de un cãrd de vreme, și de! când e un Român la mij-

loc trece-merge, dar unui străin nu pre i se iertă asemi necuviințe.

Dacă cineva merită o mențiune onorabilă, o merită în adevăr artiștii cari au trebuit să desfășure o silință uriașă pentru a învăța un libret într'o limbă străină cu totul necunoscută lor, căci opera a fost cântată în românește. Câtă bună-voință n'a trebuit să aibă bieții cântăreți pentru a pute ține minte de pe rost, silabă cu silabă, toate cuvintele ce aveau să rostescă fără să le înțelegă! Și au eșit cât s'a putut de bine din impasul în care direcțiunea operei i-a băgat cu această ocazie. D'aceea și publicul le-a ținut seamă de această muncă nădrăvană. Puteți judecă despre adevărul acestor dișe din următorea sentință pronunțată de un critic și primită de toți cu entuziasm, în s'era de vineri, când s'a dat pentru întâia oră Haiducul: „Arțiștii merită să li se ridice o statuie; autorii, o sp'ncurătore“.

A. C. Șor.

Dela Bistrița.

(Două serbări: ajunul anului nou și Sântul Botez.)

Între împregiurările de ađi ne pare bine când vedem prezentându-se simțul național ori unde și în ori ce formă. Cel ce mișcă, dă semn de viață.

Inteligenta română din Bistrița serbă pres'era anului nou într'un mod ce ne amplu de bucurie. Cei de o religie, de un simț și de o credință se adunară toți a-și da o mână frățescă și a petrece câteva ore dimpreună.

S'era la șapte ore se adunară toți românii în sala osp'etăriei orașenești, o societate al'asă și frumoasă de dame și bărbați.

Oșpeții se nșirară la mese și se n'ncep' voia bună. Eră o s'era frumoasă într'o familie fericită.

Fetele rideau, pocalele ciocniau, i'er Georgița lăutariul cântă „hora Griviței“, cântă să ridă și sufletul.

Și când eră voia plină, lăutarii încep'ură „Someșana“. Și săriră la joc cu toții, un joc neoș românesc. Când îl auđi, te faci tin'er și voinic. V'edurăm b'etrâni cărunți incinși la joc cu inimă de flăcău. Melodia eră românească, și inima românească. Se n'țelegeau una cu alta.

Jocurile românești mai cu seamă, Someșana, Romana, Cracov'enea, se jocară cu mult foc, și petrecerea avea un caracter adev'erat românesc.

Avurăm plăcerea de a ved' două damicele frumoșe în porturi românești. Românce la vorbă, românce la inimă și românce la pene. Onóre și laudă!

E frumoasă zadia românească în tot locul, frum'seța o-a redicat până la tron, dar când o veđi pe ea cole în „Someșana“... Cum le-a făcut D'eu una pentru alta!

Eră spre diuă când se despărțiră oșpeții, fărme-cați și fericiti.

Nu putem să nu amintim cu fală și plăcere de oficerii români dela linie și honveđi staționați aici, cari, soldați cum se cade, dar români cu inimă — nu lipsesc de nicăiri unde e vorbă de veđa, numele și onórea românului. Ostaș brav, fidel stégului; român bun, credincios mamei ce l'a lăptat — ietă devisa lor.

*

Zelul acestor oficerii adause un lustru la sântirea apei în diua sântului botez, ce amplu de bucurie sufletul ori-cărui român.

Miliția de linie — feciori români — demin'eta la 9 ore eși în paradă cu muzica militară la biserica românească.

Sub decursul sântei liturgii la anumite locuri miliția dând salve, muzica intonă imnul împ'ratului. Inteliginta română, oficerii comandanți și oficerii români, miliția și poporul, ba chiar și străini asistau și ascultau frumoșele cântări, și priviau atrăgătorele ceremonii ale ritului oriental.

A ved' poporul român din Bistrița la biserica, acest popor binecuv'entat de D'eu cu atâta frum'seță, curățenie și onestitate, este o fericire.

Portul femeilor din Bistrița, unul din cele mai frumoșe românești, împreunat cu curățenia și gustul ce caracterizează aceste femei — e un model. Lumea civilizată o știe această, numai noi nu o șcim destul. Nu trece an să nu vedem pe aici pictori și fotografi ambând a culege porturi și costume, cu scopul de a le ar'eta lumii iubitoare de frumos.

Aceste picturi și fotografii trec țeri și trec mări, și col'e mai târziu te tredești v'ed'nd zadia, iia românească în jurnalul de modă, poreclite cusuturi „alt deutsch“ și ce mai șciu eu cum.

Dar me abătui. Am dorit să spun cu bucurie, că avurăm o petrecere și o s'erbătore; o petrecere românească și o s'erbătore frumoasă. S'ă sperăm, că zelul inteliginței române din Bistrița nu va l'asă nici pe viitor ocașiunile bine venite a se n'tâlni, a se pricepe și a se uni.

Literatura și arte.

Romeo și Julieta, dramă în 5 acte de Shakespeare, tradusă în versuri de dl Dimitrie Ion Ghica, a eșit de sub tipariu la București. Un volum frumos tipărit ce se află de v'endare la librării pe prețul de 3 lei.

Robinson cel june, tradus de dl S. Pamfilin directorul școlei „Tudor Vladimirescu“, a eșit de sub tipariu editat de librăria Samitca din Craiova. Se găsește de v'endare pe la librării pe prețul de lei 2,50. Legat elegant, pentru daruri de anul nou, costă lei 4,50.

Diuaristic. „F'bia biseric'escă“, pe care o anunțiarăm, a apărut la Blaș, redigiată de dl dr. Alesandru Grama, ve eși de două ori pe lună, prețul pe an 3 fl. — „F'bia scolastică“ asemenea a eșit la Blaș, redigiată de dl I. German, și această va eși de două ori pe lună cu prețul de 3 fl. pe an. — „Argeșul“ diar politic, a apărut la Pitești. — „Educatorul“ e titlul unui diar pedagogic și literar din București, care va fi organul corpului didactic din „Asilul Elena D'omna“ și „Atheneul Elisabetan“ și va fi redactat de dl dr. Barbu Constantinescu. — „Pactul Social“ se numește un nou diar politic, al dlui G. Mărzescu, care va apăre la Iași, în toate diilele de lucru. — „Unirea“ se numește un alt diar politic care a apărut la Focșani. — „Biserica română“ se numește un nou diar s'ept'manal, care a eșit la București, sub direcțiunea arhierelui Calistrat.

Musicalie nouă. La Táborszky și Parsch în Budapesta a apărut: „Jut-e néha...“ de Abrányi Kornél. Prețul 1 fl. — „Ne m'oubliez pas!“ gavotte, pentru pian de Charles Klepsch, prețul 90 cr. — Un cântec popular, prețul 50 cr.

C e e n o u ?

Șciri personale. Dl Alesandru Nedelcu, fost meseriaș, actualninte proprietar de casă în Budapesta, s'a făcut membru fondator al Societății „Petru Maior“, dăruindu-i 100 fl. — Dl Iosif Pop, jude reg. în Brașov, a fost num'it judecător la tabla de apel din T'ergul-Mureșului. — Dl dr. George Crămincean, unul dintre cei mai diligenți colaboratori ai noștri, a fost ales membru ordinar al Societății medicilor din Budapesta.

Hymen. *Dl Ioan Căpitan*, candidat de preot în diecesa Aradului, ș-a logodit de soție pe dșora Flăorea Juriș în Labasint.

La concursurile Academiei Române s'au prezentat până la 31 dec. 1882 următoarele cărți: I *Pentru premiile Nasturel de 4000 lei și H. Radulescu de 5000 lei.* 1) Iosif Fericeanu: Logica. 2) Gr. Crainicean: Curs de fortificațiune pasageră. 3) Colonel. G. Botean: Don Alfonso de Castilia, melodramă în trei acte. 4) G. Meitani: Studii asupra constituțiunii Românilor fasc. VI și VII. 5) Ioan Nenițescu: Șoimii dela Resboieni (poesie). 6) A. D. Xenopol: Studii economice. 7) I. Negre: Viața, lucrările și scrierile lui George Asachi. 8) B. P. Hășdău: Din istoria limbei române. 9) Dr. M. Gaster: Literatura populară română. Partea I. 10) T. Păcătan: Flori de toamnă. 11) Bonifaciu Florescu: Portfoliul Român, revistă. — II. *Pentru premiul didactic de 1500 lei.* 1) M. Străjan: a) Manual de gramatica limbei române I. II. III. Fonetica. Etimologia și Sintactica. b) Stilistica. 2) Vasile Mandrean: Gramatica română în școlile elementare. 3) G. Dem. Teodorescu: Tractat de versificare latină. 4) I. Manliu: a) Curs de compozițiuni și stil. b) Curs elementar de literatură. Ieră pentru premiile: Nasturel de 5000 lei: Istoria tipografiei la Români — Lazar, 5000 lei: Studiu asupra agriculturii, industriei și comerțului în România. — Alesandru Ion Cuza de 4000 lei: Istoria Românilor din Dacia trăiană dela Aurelian până la fundarea principatelor Moldova și Țera-românească — nu s'au prezentat nici un manuscris.

Serbarea Vulcan la Beiuș. Tinerimea studioasă dela gimnasiul superior rom. gr. c. de Beiuș, precum în anii trecuți așa și în anul acesta scolastic, a ținut în 25 dec. 1882 st. n. ședință publică în memoria fericitului și nemuritoriului fondator al institutului, episcopul Samuil Vulcan, după programa următoare: 1) „Ștefan cel mare și muma lui“, executat de corul instrumental, sub conducerea Cl. D. Augustin P. Balăș profesor gimnasial. 2) „Cuvânt de deschidere“, rostit prin Rds. D. Petru Mihățiu director gimnasial. 3) „La fille du Regiment“, Donizetti, executat de corul instrumental. 5) „Disertațiune“ ținută de Georgiu Popoviciu stud. de cl. VIII gimn. 5) „Cunoșceți țera...“ executată de corul vocal sub conducerea Cl. D. Ioan Butean prof. gimnasial. 6) „Pécuaritul“, executat prin I. Milian, R. Iorgoviciu, A. Kien, și Cl. D. Augustin P. Balăș 7) „Un devotament familiei Hurmuzachi“ de A. Mureșan, declamată prin Tr. Puticiu stud. de cl. VIII gimn. 8) „Adio florei“ execut. de corul voc. 9) „Kont“ Garay, declamată de V. Bistran stud. de cl. VIII gimn. 10) „Ardeleana“ execut. de corul instrumental. 11) „Ad Augustum“ de Horatiu, declamată prin Ioan Pietran stud. de cl. VIII gimn. 12) „Luntrașul“ execut. de corul vocal. 13) „Die Bürgschaft“ de Schiller, declamată de G. Candrea, stud. de cl. VII gimn. 14) „Cântecul gintei latine“, poesie de V. Alecsandri, esec. de corul vocal. 15) „Marș de victorie“, esec. de corul instrum. 16) „Peneș Curcanul“, poesie de V. Alecsandri, decl. de V. Oltean stud. de cl. VIII gimn. 17) „Hora Curcanilor“, esec. de corul instrumental. 18) „Cuvânt de închidere“, rostit prin Rds. D. Petru Mihățiu director gimnasial. 19) „La revedere“, executat de corul instrumental.

Balul pentru sêraci în București, care s'a dat sâmbêta trecută în sala teatrului Național a avut, precum cetim din „Românul“, un succes deplin. Rare ori s'a văzut o așa afluiță de lume; costumele naționale erau reprezentate în mai mare număr de cât ori când, ceea ce dădea balului un aspect din cele mai splendide. Pe lângă tombola, s'au vândut și mai multe obiecte la licitație în folosul săracilor, între care ciuâm

o bombonieră, ornată de regina și purtând semnătura Sa, un paravan cu picturi de principesa Bibescu, mai multe lucrări de artă dăruite de sculptorul Georgescu, etc. Regele a onorat cu preșința Sa acest bal; Regina însă, fiind cam indispusă, n'a putut veni. Balul a ținut până într'un târziu în cea mai mare animațiune și veselie.

Balul reuniunii femeilor române din Sibiu s'a ținut în 23 l. c. și a avut un succes complet, precum se și putea aștepta dela o inteligentă atât de impozantă, de care poșede și Sibiu. Presidenta Reuniunii dōmna Maria Cosma n. Roman și celelalte dōmne patronese ale Reuniunii au încântat publicul cu afabilitatea ddlor. Cu acēsta ocaziune ni seraportēză, că și Reuniunea română de cântări din Sibiu a dat la 18 l. c. o petrecere cu joc, care a avut un caracter familiar și a reeșit bine.

Bene-Merenti cl. I s'a acordat dīele trecute și următoarelor persoane: dlui F. V. Miklosich pentru publicațiunii filologice române, dlui Louis Wiest pentru merite artistice, dlul Eremia Circa pentru lucrări didactice, dlui D. A. Laurian pentru merite didactice, dlui Al. Lambrior pentru publicațiunii filologice; cl. II dlui Ștefan Pop pentru publicațiunii didactice și economice, dlui Mihaiu Străjan pentru lucrări didactice, dlui G. Georgescu sculptor pentru merite artistice, dlui Mirea Dumitrescu pictor pentru merite artistice, dlui Iuliu I. Roșca pentru scrieri literare, dlui V. Moga pentru diverse publicațiunii agricole, dlui G. O. Garbea pentru publicațiunii literare.

Serată română în Biserica-Albă. La inițiativa dlui I. M. Roșu, președintele corului vocal român din Biserica-albă, acest cor a dat de curēnd o serată, care a reeșit escelent. Afară de producțiunile corului au luat parte și două dame, și anume dna Cornelia Andreieviciu esecutând pe pian piesa „Jocul Dinelor“ și domnișora Crisiana Popoviciu cântând din violină „Romă și Julieta“. Ambele diletante au fost întimpinate cu aplause. După concert urmă danțul, care începū cu „Hora“, jucându-se și „Romana“. Petrecerea dură până 'n albă dī.

Mamele române. „Românul“ află, la București prin inițiativa dnelor Cămpineanu, Stirbei și altele, s'a compus un comitet de dame, care a decis deschiderea unui liceu pentru a permite părinților sê-și educe copiii în țeră. O comisiune alesă în acest scop și compusă de dr. Felix, Emil Costinescu, Gr. Manu, G. Cantacuzino și F. C. Robescu a avut mai multe întruniri, în cari a format statutele pentru organizarea unui asemenea institut și adunarea fondurilor necesare. Mercuri sêră, în localul societății „Concordia“, s'a adunat comitetul damelor, spre a discuta acele statute și a luă ultimele decisiuni. Dorim succes unei asemenea întreprinderi, luată din inițiativa mamelor române.

Necrolōge. *Iulia Berariu*, născută Andreievici Morariu, soția dlui Ariemiu Berariu, protopresbiter și paroc în Cēhor lângă Cernăuți, fīca Esc. Sale actualului mitropolit din Bucovina Andreieviciu Morariu, a încetat din viață la 6/18 l. c. în etate de 38 ani. Repausata a fost un model de femeie română, iubindu-și cu căldură limba națională și spriginiind cu zel literatura noastră. Perderea ei este simțită adânc de cătră românii din Bucovina. — *Petru Oprea*, cetățean destins în Lugoș, a încetat din viață la 4 jan. st. n. în etate de 64 ani, lăsând în doliu pe soția sa Maria, pe fiii Ioan și Ștefan, pe fīcele Iulia și Maria, precum și pe nepoții Constantin George și Ioan, Elena măritată Ianculescu și Sidonia măr. Popoviciu. — *Ioan Marin*, c. r. căpitan în pensiune, a murit la Caransebeș, la 31 dec. st. n. în etate de 66 ani, gelit de soția Ana, de fiii și fīcele: Nicolau supratenente în reg. 61, Iosif su-

pratenente în bat. prim. de artilerie, Aureliu controlor-comptabil, Iulia și Ana. *Ecaterina Panga*, văduva fostului director de școle în Năsăud și Orlat, a murit în Sibiu la 22 jan. în etate de 74 ani; o plâng: Ecaterina Popoviciu n. Mincu ca cumnată, Ioan Onițiu și Ioan Crețiu ca gineri; Victoria Schneider n. Onițiu, Ioan, Elena, Leontina, Emilian Onițiu și Victoria Crețiu ca nepoțe; Elisabeta Bugarschi, Elena Nadașdi, Areti Wagner n. Popoviciu, Meltiades, Constantin și Demetriu Popoviciu, ca nepoți de frate.

Logograf

de Maria Macavei.

Sunt o literă ș-un sunet,
Cunoscută de lung timp;
Fără mine nu e carte
Astăzi pe acest pământ.

Dacă mai pui lângă mine
O literă chiar la fine,
Atuncea eu scormonesc
Tot pamântul strămoșesc.

Mai pune-o literă 'n codă
Și atunci voi consumă
Ori și ce ființă șodă
Fără de a me înfioră.

Acum pune-mi înainte
Un mic sunet cunoscut
Și un lucru m'am făcut
Ce produce 'ntemplantine
Și care-i bun une-ori
Dar și rău de multe ori.

Ceteșce-me înapoi,
Și pe toți Deil me jor,
Că fetele deia voi
Tote — după mine mor!

Terminul de deslegare e 8 februarie Ca totdeuna, și de astă-dată se va sorti o carte între deslegători.

*

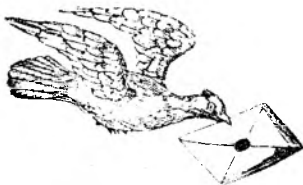
Deslegarea logografului din nr. 50: Malta, Ablativ, Transvaal, Iravaddy, Leonidas, Dracon, Aristide, Phurim, Observator, Numerita, Ionic.

Literele inițiale cetite de sus în jos dau numele: „Matilda Poni“, iar cele finale cetite din jos în sus dau numele „Carmen Sylva“.

Bine l'au deslegat dămnele și domnișorele: Sidonia Tulea n. Frențiu, Victoria Lupan, Aurelia German, Virginia German, Emilia C. Nicora, Matilda și Georgina Popa, Eufrosina Popescu și dl Ioan Ciurciu.

Premiul l'a obținut domnișora Eufrosina Popescu.

Poșta Redacțiunii.

Dlul G. P. in Iasi. A sosit. Mulțămim. Salutări cordiale.

Dlul P. D. in B. Ne bucurăm de rentelnire. I vom face loc cât mai curând, așteptând și altele.

Lugosi. O abonantă. Poesile se pot publica, dar ce nume se subsemnă?

Dnei I. T. in B. R. Ofertul dvostre s'a trâmăis aceluia abonant al nostru; primind respunsul, vi-l vom împărtași îndată.

Versuri nepublicabile: La o copilă, Amintiri, Tămna, Pațiența, Incede-te în steluțe, La anul nou, La o blondă, În desperare, De-ai ști, Îngrigire.

Caducita.ea. S'a publicat în „Șeșetore“ sub alt ti tlu. Traducerea din Schmidt nu a reușit.

Călindarul săptămânei.

Țiua sept.	st. v.	st. n.	Numele sântilor și sër-bătorile.	Sorele resare	Sorele apune
Duminecă	16	28	Ap. Petru.	7 21	4 8
Luni	17	29	Păr. Antonie.	7 20	4 9
Martți	18	30	Păr. Atanasie.	7 19	4 11
Mercuri	19	31	Păr. Macariu.	7 18	5 12
Joi	20	1	† Păr. Eftimie.	7 18	5 13
Vineri	21	2	Păr. Maxim.	7 16	5 15
Sâmbetă	22	3	Ap. Timotei.	7 15	5 17

Cătră cetitorii „Familiei“.

Ierăș ne aflăm în pozițiunea plăcută d'a pute scrie în lista colaboratorilor noștri două nume.

Dna *Constanța de Dunca Schiau*, atât de bine cunoscută publicului român din scrierile sale, a reintrat între colaboratorii noștri, promițându-ne în curând o schiță din tipurile bucureșcene, după care sperăm că vor urmă altele. Titlul celei d'intei va fi: „Cocona Balășica“.

Asemene avem și spriginul spiritual al dlui *Ioan cav. de Puscariu*, care ni-a și pus la dispozițiune o poemă mai lungă, ce se va publica în nrul viitor.

Astfel dară în activitatea noastră vom fi ajutați de

colaboratorii noștri

DD.: V. Alecsandri, dr. A. P. Alexi, Vinc. Babeș, Iason Bianco, V. R. Buticescu, Al. Candiano-Popescu, Teodor Ceonța, dr. George Crăinicean, Nicolae Densușian, Petru Dulfu, Constanța de Dunca Schiau, Marcu Emilian, Spiniu Ghimpescu, Petru V. Grigoriu, Ion N. Iancovescu, P. Ispirescu (Unchiășul Sfătos.) Ioan Lazariciu, Sim. Manguca, S. Fl. Marian, dr. At. M. Marienescu, I. T. Mera, Veronica Micle, dr. Ioan Moga, V. B. Muntescu, D. O. Olinescu, T. V. Păcățian, George Pocrean, M. Pompiliu, Matilda Poni, Ioan cav. de Puscariu, Iuliu I. Roșca, Teodor Roșu, Carol Scrob, dr. Grigore Silași, Gr. Sima a lui Ion, Ioan Slavici, A. C. Sor, Maria Sucișu, G. D. Teodorescu, Ilie Trăila, Rosa Trandafir, V. A. Urechia, Ștefan Velovan, dr. George Vuia.

Ne rugăm ca abonamentele să se rennoiască de timpuriu; cei ce nu mai vor să fie abonații noștri, binevoiescă a ne înapoia nrl acesta, ca să-i ștergem din registrul abonaților. Dela aceia, cari nu ni vor responde costul de abonament în timp de 10 zile, il vom incassă prin ramburse poștale, căci a conto nu pot să dăm foia nimeniua.

În administrațiunea noastră se mai află de vânzare: „Catastihul Dracului“ călindar glumet pe anul 1883, prețul 40 cr.

Redacțiunea Familiei

Proprietar, redactor respundător și editor: IOSIF VULCAN.

Cu tipariul lui Eugeniu Hollósy în Oradea-mare. Strada principală nr. 274.